

รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด An Administrative Model of Provincial Kindergarten Schools for Excellence

เบญจนาถ อมรประสิทธิ์¹, จิตมา วรรณศรี², วิทยา จันทร์ศิลา³, สำราญ มีแจ้ง⁴
Benchanart Amornprasit, Jitima Wannasri, Vithaya Jansila, Samran Mejang

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาสภาพการบริหารจากโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี 3 โรงเรียน และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา 2) การสร้างรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มายกร่างรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบด้วยการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และ 3) การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดไปใช้ ด้วยการสัมมนารับฟังความคิดเห็นจากผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ 2) คณะกรรมการบริหารสู่ความเป็นเลิศ 3) ขอบข่ายงานบริหารสู่ความเป็นเลิศ และ 4) แนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศ โดยรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร/ ความเป็นเลิศ/ โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด

Abstract

The research aimed to develop an administrative model of provincial kindergarten schools for excellence. The research procedure followed 3 phases : Phase 1: studying the state and guidelines for the administrative model of provincial kindergarten schools for excellence by analyzing and synthesizing relevant document research findings, concepts and the theories in the management; then conducting studies of 3 provincial kindergarten schools with best practices in the management; also, interviewing 5 educational experts was conducted. Data were analyzed through content analysis. Phase 2: constructing a tentative model, then checking its appropriateness through focus group discussion among 9 educational experts, and Phase 3: evaluating the usefulness of the model by 81 directors of the provincial kindergarten schools, and data were analyzed, using means and standard deviations.

¹ นิสิตระดับการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

³ รองศาสตราจารย์ ดร., กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

⁴ รองศาสตราจารย์ ดร., กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

Research results: the constructed administrative model for provincial kindergarten schools for excellence consists of 4 components: 1) The principles of administration to excellence, 2) Executive board for excellence, 3) Domains of the administration to excellence and 4) An administration approach to excellence. The constructed administrative model of provincial kindergarten schools for excellence was validated by the experts as appropriate and evaluated by the involved directors of the provincial kindergartens schools at a high level of applicability.

Keywords: Administrative Model/ Excellence/ Provincial Kindergarten Schools

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ขับเคลื่อนนโยบายโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อสนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 โดยการผลักดันให้โรงเรียนที่มีความพร้อมและศักยภาพ เป็นโรงเรียนที่มีระบบการพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ มีความสามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมนำความรู้ รักความเป็นไทย และสามารถก้าวไกลในระดับนานาชาติ รุ่นที่ 1 จำนวน 500 โรงเรียน โดยเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา 119 โรงเรียน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 381 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 6)

เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence: EdPEX) มาจากเกณฑ์คุณภาพการศึกษาของสหรัฐอเมริกา เป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินองค์กรในภาพรวม อยู่บนกรอบของการดำเนินงานที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ สามารถใช้ประเมินได้ทั้งระดับคณะวิชา และระดับสถาบัน เป็นเกณฑ์ความเป็นเลิศเดียวกับระบบอื่นที่ได้มีการริเริ่มใช้ในภาคส่วนต่างๆ ในประเทศไทย อาทิ PMQA (เกณฑ์ประเมินหน่วยงานภาครัฐ), HA (เกณฑ์ประเมินโรงพยาบาล), TQA (เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ), เนื้อหาในเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) เป็นข้อกำหนดของระบบการบริหารจัดการองค์กร โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีของการจัดการที่เป็นระบบ และการปรับปรุงผลการดำเนินงานที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ สอดแทรกหลักการของการบริหารจัดการที่อยู่บนระบบค่านิยมที่สร้างความยั่งยืนให้กับองค์กร และความสมดุลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม เป็นเกณฑ์การประเมินองค์กรเพื่อค้นหาว่าองค์กรเข้าใจบริบทของตนเองหรือไม่ ปัจจัยภายใน ปัจจัยสภาวะแวดล้อมการแข่งขันภายนอก การสร้างการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร ความเป็นระบบ ความมีประสิทธิภาพ ผลการดำเนินการขององค์กรที่แข่งขันได้ เป็น

ต้นแบบเทียบเคียงได้ (รัชต์วรรณ กาญจนปัญญาคุณ, 2556, หน้า 2 - 4)

โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด เป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดตั้งเพื่อให้เป็นโรงเรียนตัวอย่างและเพื่อการวิจัย ปัจจุบันมีจำนวน 81 โรงเรียน โดยเป็นโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดจังหวัดละ 1 โรงเรียน ยกเว้นกรุงเทพมหานครมี 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนอนุบาล วัดนางนอง โรงเรียนอนุบาล วัดปรินายก โรงเรียนอนุบาลพิบูลเวศม์ และโรงเรียนอนุบาลสามเสน และจังหวัดพิจิตรมี 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนอนุบาลพิจิตร และโรงเรียนอนุบาลบางมูลนาก" ราษฎร์อุทิศ" โดยทุกโรงเรียนถือเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลและเป็นต้นแบบในการจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาล

จากการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด พบว่า บุคลากรจำนวนมากยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) ยังไม่ได้นำเกณฑ์ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากขาดการกำกับติดตามของผู้บริหาร และไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนว่าจะต้องทำอะไร ประกอบกับเกณฑ์มีเนื้อหาและข้อกำหนดในการดำเนินงานมากเกินไป และได้เสนอแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงไว้ว่า ควรกำหนดให้ทุกคนได้รู้จักเกณฑ์เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษางานขององค์กรที่น่าเกณฑ์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างได้ผล และจัดทำคู่มือแนะนำเกณฑ์ให้เข้าใจง่าย

เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มุ่งสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืนและเท่าเทียมกัน สอนเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง และนโยบายโรงเรียนมาตรฐานสากล ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการ

การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา กำกับดูแล ตรวจสอบและ ประเมินคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพมาตรฐานสากล และ เพื่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานนำรูปแบบการบริหารที่ พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้โดยเทียบเคียงให้เหมาะสมกับ บริบทการบริหารจัดการของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสู่ความเป็น เลิศอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีศักยภาพเป็นพลโลก สามารถแข่งขันกับนานาชาติ ประเทศ ในเวทีโลกได้

คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ต้องการที่จะศึกษาคำตอบต่อ คำถามที่สำคัญ ต่อไปนี้

1. การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน อนุบาลประจำจังหวัด มีสภาพและแนวทางการดำเนินงาน อย่างไรบ้าง
2. รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีลักษณะอย่างไร
3. รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีความเป็นไปได้ในการ นำไปใช้เพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาล ประจำจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสู่ ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด
3. เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำ จังหวัดไปใช้

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการ บริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด

1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารสู่ ความเป็นเลิศของสถานศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นกรอบ แนวคิดเบื้องต้นในการวิจัยเพื่อนำไปสู่การพัฒนา รูปแบบ

การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำ จังหวัด

1.2 การศึกษาสภาพการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 แห่ง ใช้แบบศึกษาเอกสารและแบบ สัมภาษณ์ถึงโครงสร้างเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1.3 การศึกษาแนวทางการบริหารสู่ความเป็น เลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด เป็นการสัมภาษณ์ ถึงแนวปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติในการบริหารสู่ความเป็นเลิศ จากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ขั้นตอนคือ แบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง (Semi-structure Interview) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารสู่ ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด

2.1 การยกร่างรูปแบบ โดยนำผลการศึกษาใน ขั้นตอนที่ 1 มาจัดทำร่างรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) หลักของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ 2) โครงสร้างและภาระงานการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และ 3) แนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศ

2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของร่าง รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาล ประจำจังหวัด ใช้วิธีการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Groups Discussion) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของร่างรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อเสนอนี้ของของผู้ทรงคุณวุฒิมา พิจารณาด้านทามติ (Consensus) และปรับปรุงแก้ไขเป็น รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาล ประจำจังหวัด ฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้ในการ นำรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาล ประจำจังหวัด ไปใช้

นำรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 ไปจัด ประชุมสัมมนาแสดงความคิดเห็นจากผู้อำนวยการโรงเรียน อนุบาลประจำจังหวัด ทั้ง 81 โรงเรียน เพื่อประเมิน เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้ในสถานการณ์ จริง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้ เป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดย คำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด

1.1 ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด พบว่า รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) หลักของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ 2) โครงสร้างและภาระงานการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และ 3) แนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ

1.2 ผลการศึกษาสภาพการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี พบว่า ประกอบด้วย 1) หลักของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ 2) โครงสร้างและภาระงานการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารสู่ความเป็นเลิศ หัวหน้าและภาระงานของคณะกรรมการบริหารสู่ความเป็นเลิศ กลุ่มงานการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และภาระงานของกลุ่มงานการบริหารสู่ความเป็นเลิศ 3) แนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ

1.3 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่าควรดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศทั้ง 7 หมวด

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาয়กร(ร่าง)รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ 2) โครงสร้างและภาระงานการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และ 3) แนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศ

จากการตรวจสอบรูปแบบด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) พบว่า รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดมีความเหมาะสม และประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด อาศัยหลักสำคัญ 6 ประการคือ

1.1 หลักการเปรียบเทียบสมรรถนะ การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ จำเป็นต้องมีการใช้ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบผลการดำเนินการ และวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของกิจกรรมที่คล้ายคลึงกันภายในหรือภายนอกสถานศึกษา หรือองค์กรที่คล้ายคลึงกันทั้งในพื้นที่

ภูมิศาสตร์เดียวกันและต่างพื้นที่ หรือการเทียบเคียงกับเกณฑ์เปรียบเทียบที่เหมาะสม เพื่อให้เข้าใจถึงผลการดำเนินการระดับโลกในปัจจุบัน และเพื่อให้บรรลุผลการปรับปรุงอย่างก้าวกระโดด สนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนางานให้ดีกว่าเดิม

1.2 หลักการบูรณาการ การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ จำเป็นต้องมีการประสานกลมกลืนกันของแผน กระบวนการ สารสนเทศ การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์ และการวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ที่สำคัญของโรงเรียน การบูรณาการที่มีประสิทธิผลเป็นมากกว่าความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน และจะสำเร็จได้เมื่อการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบมีความเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสมบูรณ์

1.3 หลักมุมมองเชิงระบบ การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ จำเป็นต้องมีการจัดการทั่วทั้งสถานศึกษา และการจัดการกับองค์ประกอบแต่ละส่วนเพื่อบรรลุความสำเร็จของสถานศึกษา ผู้นำระดับสูงต้องให้ความสำคัญต่อทิศทางเชิงกลยุทธ์และมุ่งเน้นลูกค้า มีการตรวจติดตาม ปรับปรุงแก้ไข และจัดการผลการดำเนินการโดยอาศัยผลลัพธ์เป็นพื้นฐาน รวมถึงการเชื่อมโยงกลยุทธ์เข้ากับระบบงานและกระบวนการที่สำคัญและการจัดสรรทรัพยากรให้มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อปรับปรุงผลการดำเนินการโดยรวม และทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพึงพอใจ

1.4 หลักการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ จำเป็นต้องมีการเรียนรู้และพัฒนาทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์กร เพื่อเสริมสร้างให้บุคคลมีความผูกพัน มีความพึงพอใจและมีทักษะหลากหลายมากขึ้น เกิดการเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานภายในสถานศึกษา และเอื้อให้เกิดนวัตกรรมที่เป็นสินทรัพย์ทางความรู้ของสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการที่เป็นระบบ ส่งผลให้สถานศึกษามีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างนวัตกรรมที่น่าไปสู่เป้าประสงค์ มุ่งเน้นความร่วมมือภายในสถานศึกษา และมุ่งถึงความสามารถในการตอบสนองลูกค้า การปรับตัวนวัตกรรม และสร้างประสิทธิภาพที่ดีขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาอยู่ในตลาดได้อย่างยั่งยืน มีความได้เปรียบในผลการดำเนินการ

1.5 หลักการประเมินตนเอง การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ จำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากการวัดและวิเคราะห์ผลการดำเนินการ การวัดผลกระบวนการผลิต ผลลัพธ์ โดยอาศัยข้อมูลและสารสนเทศหลากหลายรูปแบบประกอบกัน มีการจำแนกข้อมูลเพื่อสะดวกต่อการวิเคราะห์ การกำหนดแนวโน้ม การคาดการณ์ และสนับสนุนการตัดสินใจ เช่น การวางแผน

การทบทวนผลการดำเนินการ การปรับปรุงผลการดำเนินการ การเปรียบเทียบกับระดับเทียบเคียงเพื่อค้นหาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ

1.6 หลักธรรมาภิบาล การดำเนินการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ยึดหลักของธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นการบริหารให้ถูกต้องตามหลักนิติธรรมและหน้าที่ มีระบบความรับผิดชอบด้านการเงิน มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน มีการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง โดยใช้ความสามารถของทุกคนให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมสูงสุด และมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

องค์ประกอบที่ 2 คณะกรรมการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดประกอบด้วย

2.1 คณะกรรมการบริหาร ทำหน้าที่ 1) กำหนดเป้าหมาย นโยบายการบริหารคุณภาพสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา 2) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาให้เกิดความเชื่อมโยงและสอดคล้องเป็นระบบเดียวกันในภารกิจทุกด้าน 3) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการพัฒนาบุคลากรและองค์กรให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง 4) ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากองค์กรภายนอก 5) กำกับ ติดตามผลการดำเนินการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา

2.2 คณะกรรมการดำเนินงาน ทำหน้าที่ 1) ศึกษาวิเคราะห์การบริหารคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา รวมทั้งความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารคุณภาพ และคู่มือการบริหารคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ ดำเนินการตรวจประเมินคุณภาพภายในตามแผนที่กำหนด เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ครบถ้วน เหมาะสมและนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป 2) ดำเนินการถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติกับผู้บริหาร บุคลากร องค์กรที่เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสถานศึกษา 3) ฝึกอบรม พัฒนาบุคลากรและองค์กรจัดการความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการบริหารคุณภาพ รวมถึงประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพ 4) จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และเชื่อมโยงข้อมูลเป็นเครือข่ายในการนำไปใช้ในการติดตามประเมินผลและการบริหารคุณภาพ

องค์ประกอบที่ 3 ขอบข่ายงานบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย

3.1 งานจัดทำแผนกลยุทธ์ของการบริหารคุณภาพ ทำหน้าที่ 1) ศึกษาวิเคราะห์การบริหารคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา รวมทั้งความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดกับการบริหารคุณภาพ 2) จัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารคุณภาพ โดยมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ เิงกลยุทธ์ และตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับสถานศึกษา 3) การ

จัดทำคู่มือการบริหารคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ 4) ตรวจประเมินคุณภาพภายในตามแผนกลยุทธ์ และคู่มือการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ครบถ้วน เหมาะสม และทันเวลาที่กำหนด 5) วิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพ นำเสนอต่อผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

3.2 งานประสาน การฝึกอบรม และจัดการความรู้ ทำหน้าที่ 1) ประสานงานและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนกลยุทธ์ของการบริหารคุณภาพ การถ่ายทอดแผนกลยุทธ์กับผู้บริหาร บุคลากร องค์กรที่เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสถานศึกษา 2) จัดการสถานศึกษา และฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคุณภาพ การจัดการความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการบริหารคุณภาพ 3) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพ

3.3 งานสารสนเทศและการรายงานผลการปฏิบัติงาน ทำหน้าที่ 1) พัฒนาและปรับปรุงข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคุณภาพ และเชื่อมโยงข้อมูลเป็นเครือข่ายในการนำไปใช้ในการติดตามประเมินผลและการบริหารคุณภาพ 2) วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยการเทียบกับเป้าหมายแนวนอนที่ผ่านมา การเทียบเคียงผลการดำเนินการกับสถานศึกษาอื่นที่สามารถเปรียบเทียบได้ และการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

องค์ประกอบที่ 4 แนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ประกอบด้วยแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศ จำนวน 7 ข้อหลัก 18 ข้อย่อย และ 185 ข้อรายการ ดังนี้

4.1 การนำองค์กร

4.1.1 การนำองค์กรของผู้บริหาร

ก. แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ค่านิยม และพันธกิจ

4.1.1.1 การกำหนด

วิสัยทัศน์ ค่านิยมและพันธกิจ

4.1.1.2 การสร้างบรรยากาศ

เพื่อความยั่งยืนของสถานศึกษา

ข. แนวทางดำเนินงานเกี่ยวกับการสื่อสารและผลการดำเนินการ

4.1.1.3 การสื่อสารกับ

บุคลากร

4.1.1.4 การพัฒนาผลการ

ดำเนินการ

4.1.2 การกำกับดูแลและความ

รับผิดชอบต่อสังคม

ก. แนวทางดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดระบบการกำกับดูแล

การ

4.1.2.1 ระบบการกำกับ	4.4.1 การวัดผลการ
ดูแลสถานศึกษา	ดำเนินการ
4.1.2.2 การประเมินผลงาน	4.4.1.2 การวิเคราะห์และ
ของผู้บริหาร	ทบทวนผลการดำเนินการ
ข. แนวทางดำเนินงานเกี่ยวกับ	4.4.1.3 การปรับปรุงผลการ
การประพุดิตตามกฎหมายและจริยธรรม	ดำเนินการ
4.1.2.3 การดำเนินการกับ	4.4.2 การจัดการสารสนเทศ
ผลกระทบในเชิงลบต่อสังคม	ความรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศ
4.1.2.4 การประพุดิตปฏิบัติ	4.4.2.1 การจัดการข้อมูล
อย่างมีจริยธรรม	สารสนเทศ และการจัดการความรู้
ค. แนวทางดำเนินงานเกี่ยวกับ	4.4.2.2 การจัดการ
ความรับผิดชอบต่อสังคมและการสนับสนุนชุมชนที่สำคัญ	ทรัพยากรสารสนเทศ
4.1.2.5 ความรับผิดชอบต่อ	4.5 การมุ่งเน้นครูและบุคลากร
สังคมและการสนับสนุนชุมชนที่สำคัญ	4.5.1 ความผูกพันของครูและ
4.2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์	บุคลากร
4.2.1 การพัฒนากลยุทธ์	4.5.1.1 การเพิ่มคุณค่าของ
4.2.1.1 กระบวนการจัดทำ	ครูและบุคลากร
กลยุทธ์	4.5.1.2 การพัฒนาครู
4.2.1.2 วัตถุประสงค์เชิง	บุคลากร และกลุ่มผู้นำ
กลยุทธ์	4.5.1.3 การประเมินความ
4.2.2 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	ผูกพันของครูและบุคลากร
4.2.2.1 การจัดทำแผน	4.5.2 สภาพแวดล้อมของครูและ
ปฏิบัติและการนำสู่การปฏิบัติ	บุคลากร
4.2.2.2 การคาดการณ์ผล	4.5.2.1 ชัดความสามารถ
การดำเนินการ	และอัตรากำลัง
4.3 การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้	4.5.2.2 การสรรหา ว่าจ้าง
ส่วนเสีย	และรักษาบุคลากร
4.3.1 ความผูกพันของผู้เรียนและผู้	4.5.2.3 การบริหารและจัด
มีส่วนได้ส่วนเสีย	โครงสร้างของบุคลากร
4.3.1.1 หลักสูตร บริการที่	4.5.2.4 การเตรียมบุคลากร
ส่งเสริมการเรียนรู้และบริการทางการศึกษา	ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
4.3.1.2 การสร้างวัฒนธรรม	4.5.2.5 บรรยาภาคการ
ที่มุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ทำงาน
4.3.2 เสียงของผู้เรียนและผู้มีส่วน	4.6 การจัดการกระบวนการ
ได้ส่วนเสีย	4.6.1 ระบบงาน
4.3.2.1 การรับฟังผู้เรียน	4.6.1.1 การออกแบบ
และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ระบบงาน
4.3.2.2 การประเมินความ	4.6.1.2 กระบวนการทำงาน
พึงพอใจและความผูกพันของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	หลัก
4.3.2.3 การวิเคราะห์และใช้	4.6.1.3 ความพร้อมต่อภาวะ
ข้อมูลของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ฉุกเฉิน
4.4 การวัด วิเคราะห์ และการจัดการ	4.6.2 กระบวนการทำงาน
ความรู้	4.6.2.1 การออกแบบ
4.4.1 การวัด การวิเคราะห์ และ	กระบวนการทำงาน
ปรับปรุงผลการดำเนินการ	4.6.2.2 การจัดการกระบวนการ
	ทำงาน

กระบวนการทำงาน	4.6.2.3 การปรับปรุง
4.7 ผลลัพธ์	
ผู้เรียน	4.7.1 ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของ
และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.7.2 ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน
การเงิน และการบริการ	4.7.3 ผลลัพธ์ด้านงบประมาณ
บุคลากร	4.7.4 ผลลัพธ์ด้านมุ่งเน้นครูและ
กระบวนการ	4.7.5 ผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลของ
	4.7.6 ผลลัพธ์ด้านภาวะผู้นำและ

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดไปใช้ พบว่า สามารถนำไปใช้ได้อยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายให้เห็นประเด็นต่างๆ ที่น่าสนใจได้ดังนี้

1. การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดที่ใช้อยู่ในปัจจุบันจากการศึกษาพบว่า ดำเนินการในลักษณะของการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นนโยบายหลักของสถานศึกษา โดยที่สถานศึกษาจะดำเนินตามแนวทางดำเนินการของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Action) เป็นกลไกในการกำกับคุณภาพของการดำเนินการ แต่ไม่ได้มีการใช้รูปแบบการบริหารคุณภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

2. หลักของการบริหารสู่ความเป็นเลิศที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมี 6 ประการ ได้แก่ หลักการเปรียบเทียบสมรรถนะ หลักการบูรณาการ หลักมุมมองเชิงระบบ หลักการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง หลักการประเมินตนเอง และหลักธรรมาภิบาล หลักการที่นับว่าเป็นเสมือนแกนสำคัญของรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศคือ หลักมุมมองเชิงระบบ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป้าประสงค์สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน เป็นรากฐานของโครงสร้างที่บูรณาการกันระหว่างเกณฑ์รางวัลคุณภาพ (สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ, 2552, หน้า 156)

3. คณะกรรมการบริหารสู่ความเป็นเลิศประกอบด้วยองค์คณะบุคคล 2 ชุด คือ 1) คณะกรรมการบริหาร และ 2) คณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการอาจจะจัดตั้งขึ้นได้หลายแบบ ตามแต่วัตถุประสงค์ของการที่จะใช้คณะกรรมการดังกล่าว คณะกรรมการบริหาร (Board of Directors) จะมีหน้าที่คอยจัดทำนโยบาย และในขณะเดียวกัน ในระดับรองลงมาอาจจะมีคณะกรรมการอีกชุดหนึ่ง คือ คณะกรรมการดำเนินงาน ซึ่งจะคอยช่วยเหลือในการบริหารงานด้านต่างๆ ตลอดจนดำเนินการทำงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ โดยคณะกรรมการชุดนี้อาจมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ เข้ามาช่วยเหลือได้เช่นกัน (ธงชัย สันติวงษ์, 2546, หน้า 332) สอดคล้องกับ สนธิรัก เทพเรณู (2547, หน้า 128) ได้กล่าวว่า การทำงานในรูปแบบของคณะกรรมการหรือองค์คณะบุคคลหรือการทำงานเป็นกลุ่มเป็นคณะเชื่อกันว่าสามารถสร้างประสิทธิภาพในการทำงานได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นการระดมสติปัญญาความคิดและประสบการณ์ของบุคคลหลายคนเพื่อพิจารณาปัญหาตัดสินใจหรือหาข้อยุติอย่างมีเหตุผลและโดยหลักวิชาการ คณะกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งหรือดำเนินการอย่างถูกต้องจะมีลักษณะเป็นการกระจายอำนาจจากวิธิตาคำคิดเฉลี่ย ขจัดความคิดที่เป็นปฏิบัติด้วยการอภิปรายประนีประนอมและผสมผสาน ตลอดจนเป็นการหาผลลัพธ์แบบประชาธิปไตยในกรณีที่ไม่สามารถทำนายผลล่วงหน้าได้ หรือในกรณีที่มีความจำเป็นต้องตัดสินใจแก้ปัญหาสำหรับเรื่องที่มีอิทธิพลหรืออำนาจของผู้มีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งบุคคลคนเดียวไม่กล้าตัดสินใจหรือไม่เหมาะที่จะตัดสินใจ

4. ขอบข่ายงานบริหารสู่ความเป็นเลิศประกอบด้วย 3 งาน คือ 1) งานจัดทำแผนกลยุทธ์ของการบริหารงานคุณภาพ 2) งานประสาน การฝึกอบรม และจัดการความรู้ และ 3) งานสานสนเทศและการรายงานผลการปฏิบัติงาน ซึ่งมีสาระสำคัญคือ หน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ ทั้งนี้เนื่องจากขอบเขตงานหรือความรู้ที่อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์คณะบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสู่ความเป็นเลิศนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของแมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber, 1947) คือ การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยยึดประโยชน์สาธารณะเป็นหลักกับขอบข่ายงาน

5. แนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศประกอบด้วย 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัดการวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นครูและบุคลากร 6) การจัดการกระบวนการ และ 7) ผลลัพธ์ ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์จากข้อกำหนดของเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ปี พ.ศ. 2557 - 2558 รวมทั้งใช้ปัจจัยของการประเมินมิติด้านกระบวนการ

และผลลัพธ์ มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์เพื่อจัดทำเป็นแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ข้อมูลจากการศึกษาสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี การสัมภาษณ์แนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศจากผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกับผลการประชุมสัมมนา “แนวทางการพัฒนาโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด (ภาคเหนือ) สู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ” จัดโดย ชมรมผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดแห่งประเทศไทย (ภาคเหนือ) เมื่อวันที่ 24 - 25 พฤศจิกายน 2556 แล้วนำมาจัดทำเป็นแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดนำไปใช้เป็นแนวทางของการบริหาร โดยที่สถานศึกษาต้องนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาด้วย จึงเห็นได้ว่ารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาและการบริหารคุณภาพสู่ความเป็นเลิศระดับมาตรฐานสากล

6. ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดไปใช้ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีความคิดเห็นว่าการนำรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดไปใช้มีความเป็นไปได้ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดอย่างเป็นระบบตามหลักการพัฒนารูปแบบ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนาตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับบุญชม ศรีสะอาด (2543, หน้า 104-106) ได้กล่าวถึงการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบนั้น อาจทำได้ 2 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 การสร้างหรือการพัฒนารูปแบบผู้วิจัยร่างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาในลำดับแรก โดยการศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และผลการศึกษาหรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สภาพสถานการณ์ต่างๆ กำหนดองค์ประกอบในรูปแบบ ผู้วิจัยคิดโครงสร้างของรูปแบบขึ้นแล้วปรับปรุง เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม ชั้นที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบเพื่อดูความเหมาะสมจากแนวคิดดังกล่าว ตามขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบที่เป็นหลักใหญ่ๆ ได้ดังนี้ คือ ขั้นตอนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสำรวจความคิดเห็น การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น การออกแบบรูปแบบ และการตรวจสอบรูปแบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ อีสเนอร์ Eisner (1976, pp.192-193) มีแนวคิดการตรวจสอบโดยการใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ ในบางเรื่องที่ต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการวิจัยในเชิงปริมาณ โดยเชื่อว่าการรับรู้ที่เท่ากันนั้นเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รู้ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวไปสู่การพัฒนา

รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด โดยการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ สอบถาม สัมภาษณ์ สร้างรูปแบบ และการตรวจสอบรูปแบบ ให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ และน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น จึงส่งผลให้รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนให้มีการนำรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ไปใช้เพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาเข้าสู่มาตรฐานสากล และเมื่อนำรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดไปใช้แล้วควรจัดทำวิจัยเชิงประจักษ์เพื่อนำผลไปพัฒนาปรับปรุงสู่การขยายผลการนำไปใช้กับสถานศึกษาอื่นๆ ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 การนำรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดไปใช้ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและเน้นการมีส่วนร่วมทั่วทั้งองค์กร

1.3 ควรจัดโครงสร้างการบริหารสู่ความเป็นเลิศให้เกื้อหนุนต่อการบริหารคุณภาพและควรจัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารคุณภาพโดยเฉพาะ

1.4 ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีภาวะผู้นำในการนำองค์กรจึงจะทำให้การนำรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาประสบความสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์และความสอดคล้องของการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ และของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา กับเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือพฤติกรรมของผู้นำระดับสูงที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของการดำเนินการตามรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด

เอกสารอ้างอิง

- รัชต์วรรณ กาญจนปัญญาคม. (2556). *การบรรยายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ (EdPEX)*. ถอดความโดย ญญา เข้าสู่ งานพัฒนาแลฝึกอบรม สำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556
- ธงชัย สันติวงษ์. (2546). *การบริหารสู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ประชุมช่าง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สนธิรัก เทพธนู. (2547). *การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมสำหรับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *สรุปผลการดำเนินงาน 9 ปี ของการปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2542 - 2551)*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิ.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561)*. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ. (2552). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพ ประจำปี 2552*. กรุงเทพฯ: บริษัทเหรียญทอง เบส อีฟ เดอะ เนชั่น จำกัด.
- Baldrige Nation Quality Program. [n.d.] *Education Criteria for Performance Excellence 2011-2012*. Retrieved 10 April, 2012, from http://www.baldrige.nist.gov/Education_Criteria.html
- Barbara MacGilchrist, K. Myers and J. Reed. (2004). *The Intelligent School*. The United State of America: Paul Chapman.
- Certo, Samuel C. (2000). *Modern Management*. New Jersey Hall, 2000.
- Eisner, E. (1976). Education connoisseurship and criticism: Their form and functions in education evaluation. *Journal of Aesthetic Education*.
- Lunenburg, F. C. & Ornstein, A. C. (2008). *Educational Administration: Concepts and Practices*. Fifth Edition. Belmont: Wadsworth Thompson Learning.
- Max Weber. (1947). *Theory of social and economic organizations*. New York: Free Press.
- Sallis, E. (2002). *Total Quality Management in Education* (3rd ed.). London : Kogan Page Limited.